

פְּרַשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ: דְּבָרִים "אל שדי יתן לכם רחמים" ראשי תיבות "ישראל" 🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:08

עֲרַשׁ"ק ה' מנחם-אב תשע"ד (1.8.14) יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:19 ר"ת 21:00

הַפְּטָרָה: "חֲזוֹן יִשְׁעֵיהוּ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" (איכה א', ג') (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

אָנוּ נִמְצָאִים בְּיָמִים שֶׁל **"בֵּין הַמְּצָרִים"** - כא' (=21) הַיָּמִים שֶׁבֵּין שְׁבַע עֶשֶׂר בְּתִמּוֹז לְבֵין תְּשַׁע בָּאָב, יָמִים שֶׁבֵּהֶם אָנוּ מֵתְאַבְּלִים עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהִנֵּה, בַּיָּדוּעַ, בֵּין הַהֲלָכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּזְכָּרוֹת בְּשִׁלְחוֹן עֲרוֹף (אוי"ח א' ס"ג) כְּתוּב: "רְאוּי לְכָל (אָדָם) יֵרָא שָׁמַיִם, שִׁיחַ מִצָּר וְדוֹאֵג עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ". וְאִם כֹּךָ כָּל הַשָּׁנָה, שְׁצָרִיכִים אָנוּ לְהַצְטַעַר וְלְדַאֵג עַל חֲרָבֵן הַבַּיִת, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁבִימִים אֵלוּ שֶׁל **"בֵּין הַמְּצָרִים"** (ג' הַשְּׁבוּעוֹת מ־יז) בְּתִמּוֹז, שְׂאֵז הַבְּקָעָה הַחוּמָּה, עַד ט' בָּאָב, שָׁבוּ נִשְׂרָף בֵּית הַמִּקְדָּשׁ), שְׁרָאוּי לְכָל אָדָם הַמְּכוֹנֶה "יִשְׂרָאֵל" לְדַאֵג וְלְהִתְאַבֵּל עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּתְשַׁעָה בָּאָב וְעַל גְּלוֹת הַשְּׂכִינָה.

דָּבָר בְּעֵתוֹ מָה טוֹב לְהִתְבּוֹנֵן בְּפֶלֶא הַגְּדוֹל שֶׁהָיָה בְּתְשַׁעָה בָּאָב. שָׁכֵן, אָמְרוּ חַז"ל: בְּשַׁעָה שֶׁפָּרְצוּ אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִכְנְסוּ לְבֵית קֹדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים (=הַמְּקוֹם הַכִּי מְקוֹדֵשׁ לְכָל יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין לְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ), רָאוּ שֶׁ אֶת הַפְּרוּבִים, שְׁדַמּוּתָם בַּיָּדוּעַ זָכַר וְנִקְבָּה, **מְעוּרִים/דְּבוּקִים** זֶה עִם זֶה, בְּאִיחּוּד גָּמוּר. וְכַפִּי שֶׁשָּׁנִינוּ בְּגִמְרָא (יומא נד'): "אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ נִכְרִים לְהִיכָל, מְצָאוּ פְּרוּבִים הַמְּעוּרִין (=דְּבוּקִים) זֶה בְּזֶה. הוֹצִיאוּ אוֹתָן לְשׁוּק, וְאָמְרוּ: יִשְׂרָאֵל הִלְלוּ, שְׁבַרְכְּתֵן בְּרַכָּה וְקַלְלֵתֵן קַלְלָה, עוֹסְקִין בְּדְבָרִים הִלְלוּ (זָכַר וְנִקְבָּה **מְעוּרִים/דְּבוּקִים** זֶה עִם זֶה)! מִיָּד הִזְיָלוּם (=זָלְזְלוּ בָהֶם), שְׁנֵאָמַר (איכה א'): 'כָּל מְכַבְּדֶיהָ הִזְיָלוּהָ, כִּי רָאוּ עֲרוֹתֶיהָ'."

כְּדִי לְהַבִּין עֲנִין זֶה בְּיִתְרָ שְׂאֵת, הִבֵּה נִתְבּוֹנֵן בְּדְבָרֵי חַז"ל בְּגִמְרָא (יומא נד'): "אָמַר רַב קִטִּינָא: בְּשַׁעָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹלִין לְרָגֶל, (הָיוּ) מְגַלְלִין (=מְגַלְלִין) לָהֶם אֶת הַפְּרֻכָּת, וּמְרָאִין לָהֶם אֶת הַפְּרוּבִים (=דְּמוּת מְלָאכִים עַל הַכְּפּוֹרֶת) שֶׁהָיוּ מְעוּרִין (=דְּבוּקִים) זֶה בְּזֶה, וְהָיוּ אוֹמְרִים לָהֶם: רָאוּ חֵיבַתְכֶם לִפְנֵי הַמְּקוֹם (=הַקַּב"ה), כְּחֵיבַת זָכַר עִם נִקְבָּה'."

הִנֵּה, מְבוֹאֵר מְזֶה שֶׁהַפְּרוּבִים שֶׁהָיוּ עַל הַכְּפּוֹרֶת הָיוּ בְּצוּרַת זָכַר וְנִקְבָּה. וְהָיוּ רוֹמְזִים עַל קְדוּשַׁת אִישׁ וְאִשָּׁה, הַנִּישְׂאִים וְהַדְּבוּקִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד'."

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שָׁכֵן, אִידָּ: יִתְכּוֹן שֶׁבְּמְקוֹם הַכִּי קְדוּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל, בְּקֹדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים, יֵשׁ פְּרוּבִים בְּדַמּוּת אִישׁ וְאִשָּׁה הַדְּבֻקִים זֶה בְּזֶה!?

וְהַבִּיאוּר הוּא עַל-פִּי מָה שְׂאָמְרוּ חַז"ל, שֶׁהַקַּב"ה וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הֵם כְּבִיכּוֹל בְּבַחֲנֵית אִישׁ וְאִשָּׁה, עַד כְּדִי כֹךָ שֶׁהַקַּב"ה קֹדֶשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּקִידוּשֵׁין גְּמוּרִים עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, **כְּחֲתָן הַמִּקְדָּשׁ אֶת הַכְּלָה**. כְּמוֹ שְׁמְבוֹאֵר בְּמִדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה ג', יב'): "וְהַחֲתָן נוֹתֵן שְׂכָר (לְשִׁלִּיחַ). וּמִמֵּי לְמִדְּנוּ (זֹאת)? מֵהַקַּב"ה, (שֶׁ)בְּשַׁעָה **שְׂקֵדֵשׁ** לְיִשְׂרָאֵל בְּסִינַי, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת יט'): 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה יֵךְ אֶל הָעָם וְקֹדְשִׁתֶּם...'. וּמִי כְּתַב הַשְּׁטָר הַזֶּה? מֹשֶׁה. מִנֵּי? שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים לא'): 'וַיִּכְתַּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת'. וּמָה שְׂכָר נָתַן לוֹ הַקַּב"ה (לְמֹשֶׁה), שֶׁהָיָה הַשְּׁלִיחַ לְקֹדֶשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל? זֵיו הַפְּנִינִים, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת לד'): 'וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע כִּי **קָרוֹן** עוֹר פָּנָיו'". עֲנִין זֶה יֵשׁ לָנוּ לְלַמּוֹד גַּם מְמָה שְׁכַתוּב בְּמִתְן תּוֹרָה (שְׁמוֹת יט', יז'): "וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם לְקִרְאָת הַאֱלֹהִים מִן הַמַּחֲנֶה וַיִּתְעַבְּבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר". וּפְרַשׁ רַש"י בְּשֵׁם הַמְּכִילֵתָא: "מְגִיד, שֶׁהַשְּׂכִינָה יִצְאָה לְקִרְאָתָם **כְּחֲתָן** הַיּוֹצֵא לְקִרְאָת **כְּלָה**".

עַל-פִּי זֶה יוֹמַתֵק לָנוּ לְהַבִּין אֶת הַמִּשְׁךָ הַכְּתוּב: "וַיִּתְעַבְּבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר". וְעַל-כֵּן דָּרְשׁוּ חַז"ל (שַׁבָּת פח'): "מְלַמֵּד, שְׁכַפְּהָ עֲלֵיהֶם (הַקַּב"ה) אֶת הָהָר כְּגִיגִית (=הַעֲמִיד אֶת הָהָר עֲלֵיהֶם)".

וְכַתֵּב הַ"מְטָה מֹשֶׁה" (ח"ג הַכְּנֶסֶת כְּלָה פ"א): שֶׁ"כָּל הַמְּנַהֲגִים שֶׁל (ה)חֲתָן וְ(ה)כְּלָה, אָנוּ לְמַדִּים מִמֵּתָן תּוֹרָה, שֶׁהֵשֵׁם (וַיִּתְבָּרַךְ) הָיָה מְרָאָה עֲצוּמוֹ **כְּחֲתָן** נִגְדַת (ה)כְּלָה, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שְׁכַתֵּב הַתְּשַׁב"ץ (סִימָן תס"ז). וְלָכֵן, מְכַנְיָסִין אוֹתָם (=אֶת הַחֲתָן וְהַכְּלָה) תַּחַת הַחוּפָּה, (כְּמוֹ שְׁכַתוּב): 'וַיִּתְעַבְּבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר'". (שָׁכֵן, הָהָר הָיָה עַל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ חוּפָּה). נִמְצָאוּ לְמַדִּים מְכָל זֶה, שֶׁהַקַּב"ה הוּא כְּבִיכּוֹל **חֲתָן**, אֲשֶׁר קֹדֶשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵית **כְּלָה**, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (=הַכְּתוּבָה).

הִנֵּה כִּי כֵן, זֶהוּ עֲנִין הַתְּחַבְּרוּת הַפְּרוּבִים בְּקֹדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים. שָׁכֵן, הַפְּרוּבִים שֶׁהָיוּ בְּדַמּוּת זָכַר וְנִקְבָּה רוֹמְזִים עַל הַיִּיחּוּד הַנִּפְלָא בֵּין הַקַּב"ה לְבֵין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְזֹאת, כְּפִי שְׁכַתֵּב רַבְּנוּ בְּחַיִּי (פְּרַשְׁתַּת תְּרוּמָה): "וְעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרָבִים זָהָב... זָכַר וְנִקְבָּה יְהִיוּ, לְהוֹדִיעַ כְּמָה יִשְׂרָאֵל חֲבִיבִין לִפְנֵי הַקַּב"ה כְּחֵיבַת זָכַר

ונקבה... (וְכָל זֶה) לְהַעֲדִי עַל הַפְּלֶגֶת הַדְּבִיקוֹת שֶׁבֵּין הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה בְּעֵינָיו זֶה כְּתוּב, "וְהָיוּ הַכְּרֹבִים פְּרָשֵׁי כְנָפַי לְמַעַל... וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו", שׁוֹאֲלִים חֲזו"ל (בבבא בתרא צט"ו, עא"ו), מִדּוּעַ נֶאֱמַר כָּאן שֶׁפְּנֵי הַכְּרֹבִים הֵם "אִישׁ אֶל אַחִיו"? וְהֲלֹא בְּסֵפֶר דְּבָרֵי-הַיָּמִים ב' כְּתוּב עַל הַכְּרֹבִים (ג', יג') "וּפְנִיָּהֶם לְבֵית". דְּהִינּוּ, פְּנֵי הַכְּרֹבִים הָיוּ מוּפְנִים אֶל קִירוֹת הַבַּיִת (=בֵּית הַמִּקְדָּשׁ). וּמִשִּׁיבָה עַל-כֵּן הִגְמָרָא שֵׁם "לֹא קִשְׂיָא" (=אֵין כָּאן קוֹשִׁיָּה): "כָּאן - בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם (=הַקַּב"ה), וְכָאן - בְּזִמְן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם (=הַקַּב"ה)".

דְּהִינּוּ, בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם, שָׂאזְ הֵם מְפָנִים אֶת פְּנִיָּהֶם כְּלָפֵי הַקַּב"ה, הִנֵּה "כְּמִים הַפְּנִים לְפָנִים", גַּם הַקַּב"ה מְפָנָה כְּבִיכּוֹל אֶת פְּנֵיו אֵלֵיהֶם. וּמִמִּילָא שְׁנֵי הַכְּרֹבִים, שֶׁהֵם רָמְזוּ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְלִכְנֹסֶת יִשְׂרָאֵל, מְפָנִים אֶת פְּנִיָּהֶם זֶה לְזֶה בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה כְּאִישׁ וְאִשָּׁה, בְּבַחֲנִית "וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו".

אָבֵל, כְּאֲשֶׁר חֲלִילָה אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם וְהוֹפְכִים אֶת פְּנִיָּהֶם שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל כְּלָפֵי הַקַּב"ה. הִנֵּה, עַל-יְדֵי כֵּן גַּם הַקַּב"ה מְפָנָה כְּבִיכּוֹל אֶת פְּנֵיו מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִמִּילָא הַכְּרֹבִים מְפָנִים אֶת רֹאשׁוֹ כְּלָפֵי הַבַּיִת/הַקִּירוֹת, בְּבַחֲנִית (שְׁעִיָּה נד"ו, ו') "כְּאִשָּׁה עֲזוּבָה... וְאִשָּׁת נְעוּרִים כִּי תִמְאָס".

אִם כֵּן, צָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, שֶׁהָרִי הַבְּאֵנוּ בְּגִמְרָא שֶׁבִּשְׁעַת הַחֲרָבָה כְּאֲשֶׁר נִכְנְסוּ הַנְּכָרִים לְהִיכָל, לְקַדֵּשׁ הַקּוֹדֶשִׁים, מְצָאוּ הֵם אֶת הַכְּרֹבִים **מְעוּרִין/דְּבוּקִים** בִּיחָד! וְהֲלֹא סִיבַת הַחֲרָבָה הִיְתָה עַל שֶׁלֹּא עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם. אִזְ אֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שְׁאוֹתֶם רְשָׁעִים מְצָאוּ אֶת הַכְּרֹבִים **מְעוּרִין/דְּבוּקִים** זֶה בְּזֶה? וְתִרְצֶה עֲנִין זֶה רַבְּנוּ יוֹסֵף מִיְגָאשׁ (תְּלִמִּיד רַבְּנוּ אֶלְפָּס הַרִ"ף): "בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ עֲכוּ"ם לְהִיכָל... הָיוּ **מְעוּרִים** (הַכְּרֹבִים זֶה בְּזֶה) בְּמַעֲשֵׂה נֶס, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מְעוּרִים בְּשָׁעָה שֶׁעוֹלָם לָרְגֵל. (וְזֹאת, כְּדִי) לְהַרְאוֹת לַעֲכוּ"ם, מָה (=כְּמָה) הִיְתָה חִיבַת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַמְּקוּם (בְּרוּךְ הוּא)".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שָׁכֵן, לְשֵׁם מָה עָשָׂה הַקַּב"ה נֶס כְּזֶה? וְאֵיזוֹ תוֹעֵלֶת יֵשׁ בְּכֵן לְהַרְאוֹת לְגוֹיִים בְּשַׁעַת הַחֲרָבָה אֶת חִיבַתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְפָנֵינוּ יִתְבָּרַךְ?

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁרַבְּנוּ מִיְגָאשׁ טָמֵן בְּדַבְּרָיו רַעֲיוֹן נַעֲלָה וְנִשְׁגָּב. שָׁכֵן, בְּנֶס הַזֶּה שֶׁל הַכְּרֹבִים **הַמְּעוּרִים/דְּבוּקִים** זֶה בְּזֶה, בְּקֶשׁ הַקַּב"ה לְהַרְאוֹת לְגוֹיִים, שֶׁאֶפִּילוֹ בְּשַׁעַת הַחֲרָבָה הוּא יִתְבָּרַךְ עֲדִין מְחַבֵּב וְאוֹהֵב אֶת "כְּלֵתוֹ", כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל.

וְהַבִּיאֹר הוּא, שֶׁהוּן אֶמֶת שֶׁלְכָל אֵב יֵשׁ אַהֲבָה טְבֵעִית גְדוֹלָה לְבָנוּ. אוּלַם, כְּאֲשֶׁר הָאֵב נֶאֱלָץ בְּלִית בְּרִירָה לְהַעֲנִישׁ אֶת בְּנוֹ בְּאוֹפֵן קָשָׁה, כְּדִי לְהַחְזִירוֹ לְמוֹטָב, כִּי אִזְ הָאֲהֲבָה הַטְּמוּנָה בְּקִרְבּוֹ מִתְעַצְמֶת לְאֵין שִׁיעוֹר, מִחֲמַת גְּדֹל רַחֲמֹנוֹתָיו עַל צַעַר בְּנוֹ. אֲלֹא שֶׁהָאֵב צָרִיךְ לְגַנוֹז אֶת אַהֲבָתוֹ לְבָנוּ בְּפְנִימִיּוֹת לְבוֹ, כְּדִי שְׂיוּכָל לְהַעֲנִישׁ אֶת בְּנוֹ וְלְהַחְזִירוֹ לְמוֹטָב.

וְיֵשׁ לוֹמַר, מִטַּעַם זֶה, שְׁדוּקָא בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ נְכָרִים לְקַדֵּשׁ הַקּוֹדֶשִׁים בְּשַׁעַת הַחֲרָבָה, עָשָׂה הַקַּב"ה נֶס שִׁירָאוּ אֶת הַכְּרֹבִים **מְעוּרִים/דְּבוּקִים** זֶה בְּזֶה - כְּדִי לְהַרְאוֹת לָהֶם שֶׁגַם בְּשַׁעַת הַחֲרָבָה, בְּשָׁעָה הַכִּי קָשָׁה לְיִשְׂרָאֵל, הַקַּב"ה עֲדִין אוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל אַהֲבָה עֲזָה בְּפְנִימִיּוֹת לְבוֹ, שֶׁהִיא בְּבַחֲנִית "קִדְשׁ הַקּוֹדֶשִׁים", אֲלֹא שֶׁנֶּאֱלָץ הוּא יִתְבָּרַךְ לְהַעֲנִישׁ אֶת יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב.

"הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חַכְמִים וְנִבְנִים... (א' יג') (סִיפּוֹר אֲמִיתִי)

קְבוּצַת חֲבָרִים הוּזְמְנוּ לְבִיקוֹר אֶצֶל אֶחָד מִחֲבֵרֵיהֶם, שֶׁעָשָׂה שִׁינוּי רוּחָנִי, אוֹ כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בְּשָׁפָה שְׁלֵנוּ - "חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה". כְּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְבֵיתוֹ, הִגִּישׁ לָהֶם אוֹתוֹ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲבִטִיחִים לְאֶכּוֹל, וְלֹאֲחֹר מִכֵּן חֲזוֹר לְמִטְבַּח כְּדִי לְהַכִּין מִטְעָמִים נוֹסְפִים. אָמְרוּ הַחֲבָרִים, מִן הַסֵּתֶם הוּא רוּצָה שֶׁנִּבְרַךְ עַל הָאֲבִטִיחִים, אִזְ מָה מְבָרְכִים עַל אֲבִטִיחִים? הַתְּפִתַח בֵּינֵיהֶם דִּיוֹן. אֶחָד אָמַר: "נִרְאָה לִי שֶׁבְּרַכְתּוֹ 'בוֹרָא פְּרִי הָעֵץ', הוּא הָרִי גְדֹל עַל שֵׁיחֵ...". הַשֵּׁנִי אָמַר: "נִרְאָה לִי שֶׁבְּרַכְתּוֹ 'בוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה'. וְאֵילוֹ הַשְּׁלִישִׁי אָמַר לָהֶם: "חֲבַל עַל הוֹיכּוֹחַ! אֲנִי בְּטוֹחַ בְּמֵאת הָאֲחוּזִים שֶׁבְּרַכְתּוֹ שֶׁהִכַּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ. תִּסְמְכוּ עֲלַי!". "לְמָה אַתָּה כָּל-כֵּן בְּטוֹחַ בְּעַצְמְךָ?" - שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ.

תוֹךְ כְּדִי הוֹיכּוֹחַ הִגִּיעַ בְּעַל הַבַּיִת/הַחוּזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמִיָּד הִקִּיפוּהוּ וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ, מָה מְבָרְכִים עַל הָאֲבִטִיחִים? עֲנָה לָהֶם: "בוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה". עֲנָה לוֹ הַשְּׁלִישִׁי: "מָה פְּתָאוּם?! צָרִיךְ לְבָרַךְ 'שֶׁהִכַּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ! עַל אַחֲרִיּוֹתֵי!". שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ כָּלֵם, עַל מָה וּמַהִיכֵן הַבִּיטְחוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה? אָמַר לָהֶם: "תִּשְׁמְעוּ אֶת הַסִּיפּוֹר הַבָּא וְתִבְיִנוּ. שְׂרַתִּי בְּשִׁרְיוֹן בְּזִמְן מְלַחֲמַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים. הִינּוּ עַל הַטֶּנֶק, וְקִבְּלֵנוּ פְּקוּדָה לְהַפְצִיץ כָּל טֶנֶק מְצָרִי. לְפִתְעַ הוּקְפְּנוּ בְּעִשְׂרוֹת טֶנֶקִים מְצָרִיִּים, וְהַמְצָב הָיָה נִרְאָה אֲבוּד. כְּמַעַט כָּל הַטֶּנֶקִים שְׁלֵנוּ הוֹשְׁמָדוּ. לְפִתְעַ שָׂאֵל מִפְּקֵד הַפְּלוּגָה בְּקִשְׁר, הָאִם מִיִּשְׁהוּ מִהַחֲלִילִים יוֹדַע בְּעַל-פֶּה אֵיזוֹ תְּפִלָּה שֶׁל דְּתִיִּים? שָׁכֵן, הַמְצָב אֲנוּשׁ, אוּלַי זֶה יַעֲזוּר... אָף אֶחָד לֹא יָדַע. פְּתָאוּם קָם אֶחָד הַחֲלִילִים וְאָמַר: 'כְּשֶׁאֲנִי מְבַקֵּר אֶת סָבִי, הוּא תְּמִיד נוֹתֵן לִי שׁוֹקוֹלֵד, וְאוֹמֵר לִי לְבָרַךְ 'בְּרוּךְ אַתָּה... שֶׁהִכַּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ', כְּנִרְאָה שֶׁזוֹ תְּפִלָּה חֲזָקָה. אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲנִי מְכִיר, אוּלַי זֶה יַעֲזוּר...'. מִיָּד אָמַר הַמְּפָקֵד: 'חֲבָרָה, כָּלֵם בִּיחָד אוֹמְרִים אֶת הַבְּרָכָה. צַעֲקֵנוּ כָּלֵנוּ 'בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֶלְקֵינוּ מִלְּךְ הַעוֹלָם, שֶׁהִכַּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ! שְׁמַנּוּ פְּגוֹז בְּקִנְיָה, וְהַפְּגוֹז פְּגַע בּוֹל!!'. 'יוֹפִי!!' - אָמַר הַמְּפָקֵד - "זֶה עוֹבֵד!" וְשׁוֹב, צַעֲקֵנוּ כָּלֵם אֶת הַבְּרָכָה, שְׁמַנּוּ פְּגוֹז, וְקַלְעֵנוּ! כְּדִי עֲשִׂינוּ מִסְפָּר פְּעָמִים... עַד שֶׁהַשְּׁמָדָנוּ אֶת כָּל הַטֶּנֶקִים הַמְצָרִיִּים!". "עַכְשָׁיו תִּגִּידוּ לִי" - אָמַר אוֹתוֹ בְּחוּר - "אִם הַבְּרָכָה הַזֹּאת שֶׁל 'שֶׁהִכַּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ' 'עַבְדָּה' עַל טֶנֶקִים, עַל הָאֲבִטִיחִים הִיא לֹא תַעֲבוּד?...".

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: דְּבָרִים "אל שדי יתן לכם רחמים" ראשי תיבות "ישראל" 🕯️🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:08

עֲרַשׁ"ק ה' מנחם-אב תשע"ד (1.8.14) יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:19 ר"ת 21:00

הַפְּטָרָה: "חֲזוֹן יִשְׁעֵיהוּ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

וְיִזְדַּעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשֵׁמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד" (דְּבָרִים ד')

עַל הַכְּתוּב (דְּבָרִים לבי, לט'): "רְאוּ עֵתָה כִּי אָנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי", מְבַאֵר ה"מַעֲשֵׂה רוֹקַח" (וְאֶתְחַנֵּן): הִנֵּה, מְבֹאֵר בְּמִדְרַשׁ (דב"ר יא, ח'): "בְּשַׁעַה שֶׁהִגִּיעוּ יָמֵי מֹשֶׁה (רַבֵּנוּ) לְהִיפָטֵר מִן הָעוֹלָם, אָמַר לוֹ הַקַּב"ה: 'הוּ קָרְבוּ יָמֶיךָ לְמוֹת'. אָמַר לִפְנֵי: רִיבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַחַר כָּל הִיגִיעָה הַזֹּאת אֲתָה אוֹמֵר לִי 'הוּ קָרְבוּ יָמֶיךָ לְמוֹת'! לֹא אֲמוּת כִּי אַחִיָּה וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה (תְּהִלִּים קיח). אָמַר לוֹ: אֵי אֲתָה יָכוֹל, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם. אָמַר מֹשֶׁה: רִיבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דָּבַר אֶחָד אָנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ לִפְנֵי מוֹתִי - שְׂאֵפְנִס, וְיִבְקְעוּ כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁבְּשָׁמַיִם וְתַהוֹמוֹת, וְיִרְאוּ שְׂאִין זוֹלָתְךָ..."

וְאָכֵן אָמְרוּ חו"ל, שֶׁהַקַּב"ה שָׁמַע לְתַפִּילָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וּבִקְעָה אֶת כָּל שְׁעָרֵי הַשָּׁמַיִם, כְּדִי שִׁירְאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל שְׂאִין עוֹד מְלַבְדּוּ. וְצָרִיךְ לְהַבִּין עַנְיָן זֶה. שָׁכֵן, אֵיפֹה מְצִינּוּ לְכָךְ רַמְזוֹ בַּתּוֹרָה, שֶׁהַקַּב"ה נֶעְנֶה לְבִקְשָׁתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לְבִקְעוֹת אֶת כָּל שְׁעָרֵי הַשָּׁמַיִם?

אוֹמֵר עַל-כֵּךְ ה"מַעֲשֵׂה רוֹקַח": צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁיֵּשׁ מַעֲלִינוּ תַתְּקַנֵּיהוּ(=955) רַקִּיעִים, כְּמִסְפָּר "הַשָּׁמַיִם" (כְּאֲשֶׁר הָאוֹת מ' נְחֻשְׁבֶת כ-ס' סְתוּמָה, שְׁעָרָה שֵׁשׁ מֵאוֹת). וְהִנֵּה, יָדוּעַ שֶׁהַמְּלֶאֶךְ מַט"ט(=שָׁר הַפְּנִים שֶׁל מַעֲלָה) הוּא הַמַּעֲלָה אֶת כָּל הַתְּפִילוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד לִפְנֵי הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. אֲלֹא שֶׁלְּמֶלֶאֶךְ מַט"ט יֵשׁ רְשׁוּת לְהַעֲלוֹת הַתְּפִילוֹת רַק לַתַּתְּ"ק(=900 רַקִּיעִים). וְלִשְׂאֵר "נִי"ה(=55) הַרַקִּיעִים הָעֲלִיוֹנִים (שֶׁנִּשְׁאָרוּ מִתּוֹךְ 955 הַרַקִּיעִים) אֵין לְמֶלֶאֶךְ מַט"ט רְשׁוּת לְהִפְכֵס לְשָׁם. וְאִם כֵּן, אֵיךְ מְגִיעוֹת הַתְּפִילוֹת לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ? שְׁהָרִי נוֹתְרוּ עוֹד "נִי"ה(=55) רַקִּיעִים.

עַל-כֵּךְ מְשִׁיבִים חו"ל, שֶׁהַתְּפִילוֹת עוֹלוֹת מֵאֲלֵיהֶן דָּרֶךְ "נִי"ה(=55) הַרַקִּיעִים, עַד לִפְנֵי הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּךְ נֶאֱמַר (דְּבָרִים י, יד): "הוּ לַה' אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם, וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ". דְּהִינוּ, מִתּוֹךְ כָּל 955 הַרַקִּיעִים, כְּמִסְפָּר "הַשָּׁמַיִם", "הוּ" (=55) הֵם רַק לַה', כִּי אֵין רְשׁוּת לְשׁוּם מְלֶאֶךְ וְשָׂרָף לְעֲלוֹת לְשָׁם. לְפִי זֶה, מְחַדֵּשׁ ה"מַעֲשֵׂה רוֹקַח" חִידוּשׁ גָּדוֹל, וְאוֹמֵר, שֶׁמִּטַּעַם זֶה מְסַפֵּר הַפְּסוּקִים שֶׁיֵּשׁ בְּסִפְרֵי דְבָרִים הוּא בְּדִיוֹק תַתְּקַנֵּיהוּ(=955), כְּמִסְפָּר הַרַקִּיעִים עַד לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדוֹ. שָׁכֵן, בְּכָל פְּסוּקֵי שְׂאֵמֵר מֹשֶׁה בְּסִפְרֵי דְבָרִים הוּא הַתְּפִילוֹת לְבִקְעוֹת רַקִּיעֵי אֶחָד. וְלָכֵן אָמַר תַתְּקַנֵּיהוּ(=955) פְּסוּקִים, כְּדִי לְבִקְעוֹת אֶת כָּל תַתְּקַנֵּיהוּ(=955) הַרַקִּיעִים, לְמַעַן יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁה' הוּא אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, "בְּשֵׁמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת...וְאֵין עוֹד מְלַבְדּוּ"

וְיֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף עַל מָה שֶׁכְּתוּב בְּמִדְרַשׁ (שְׁמוּר"ר טו, ז'): "הוּ עִם לְבָדָד וְשָׁכֵן וּבְגוּיִם, מָהוּ 'הוּ' (אֲלֹא), כָּל הָאוֹתִיוֹת מְזוּדָגִין, חוּץ מ-ב' אוֹתִיוֹת הַלְלוּ(=הוּ). (א'+ט'=10, ב'+ח=10...רַק ה' לֹא בַת זוג. כַּנִּל י'+ז=100, כ'+פ'=100...רַק נ' לֹא בַת זוג)...אָמַר הַקַּב"ה: כְּשֶׁם שְׁשֵׁתֵי אוֹתִיוֹת הַלְלוּ(="הוּ") אֵינָן יְכוּלוֹת לְהַזְדוּג עִם כָּל הָאוֹתִיוֹת, אֲלֹא (רַק) לְעֶצְמוֹן - כֵּךְ יִשְׂרָאֵל אֵינָם יְכוּלִים לְהַדְבִּיק עִם כָּל הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזוּלוֹת הַקַּדְמוֹנִים, אֲלֹא לְעֶצְמָם."

מַעֲתָה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁמִּטַּעַם זֶה בְּחַר הַקַּב"ה בְּמִסְפָּר שֶׁל "נִי"ה(=55) רַקִּיעִים, שְׂאִין בָּהֶם רְשׁוּת לְשׁוּם מְלֶאֶךְ לְהִפְכֵס, כִּי אִם תְּפִילוֹת יִשְׂרָאֵל לְבִדְנָה (לְבַד "נִי"ה) - כָּל זֹאת כְּדִי לְלַמְדֵנוּ, שֶׁהַקַּב"ה מִתְיַחַד עִם יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם בְּ-נִי"ה רַקִּיעִים, כְּנֶגֶד אוֹתִיוֹת "הוּ", שְׂאִין לְהוֹן בַת זוג. וְכָל זֹאת, רַק כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְחַבְּרִים עִם הַגּוֹיִם, אֲלֹא רַק עִם הַקַּב"ה, יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם.

וְהִנֵּה, כְּאֲשֶׁר בָּנָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּפִי שְׁצוּהַ הַקַּב"ה (שְׁמוֹת כה, ח'): "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכָם", הַתְּבַטְלוּ כָּל תַתְּקַנֵּיהוּ הַרַקִּיעִים הַמְבַדִּילִים בֵּין יִשְׂרָאֵל לְבֵין אֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם, שְׁהָרִי הַקַּב"ה יָרַד וְהִשְׁרָה אֶת שְׁכִינָתוֹ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּתוֹךְ יִשְׂרָאֵל. (וּמִמִּילָא אֵין צוֹרֶךְ לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּפִילוֹת דָּרֶךְ תַתְּקַנֵּיהוּ הַרַקִּיעִים שְׁהֵיוּ מְבַדִּילִים/וּמְפָרִידִים בֵּין יִשְׂרָאֵל לְבֵין אֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם). אוּלַם, לְאַחַר שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיִם, שׁוּב חֲזְרוּ תַתְּקַנֵּיהוּ(=955) הַרַקִּיעִים לְהַפְרִיד בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הַקַּב"ה.

וְהִנֵּה, יָדוּעַ מָה שֶׁכְּתַב ה"מְגַלָּה עֲמוּקוֹת" (אוֹפֶן כ'), שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ רָצָה לְהִפְכֵס לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְבַנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהַשִּׁיב לוֹ הַקַּב"ה, שְׂאִינוּ יְכוּלִים לְבַנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהַטַּעַם הוּא עַל-פִּי מָה שְׂאֵמְרוּ חו"ל (סוֹטָה ט): "דָּרַשׁ רַבִּי חֲנִינְיָא בַר פִּפְא: מֵאִי דְכִתִּיב (תְּהִלִּים לג') 'רַנְּנוּ צְדִיקִים בַּה', לְיִשְׂרָאֵל נְאוּהַ תְּהִלָּה! אֵל תִּקְרִי, נְאוּהַ תְּהִלָּה, אֲלֹא, נְוָה תְּהִלָּה, זֶה דוּד וּמֹשֶׁה, שֶׁלֹּא שָׁלְטוּ שׁוֹנְאִיָּהם בְּמַעֲשֵׂה יְדִיהֶם(=שֶׁל מֹשֶׁה וְדוּד). דוּד, דְּכִתִּיב (אֵיכָה ב, ט): 'טְבַעוּ בְּאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ'."

וּפְרַשׁ רַשׁ"י, שֶׁהַשְּׁעָרִים שֶׁל בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, מַעֲשֵׂי יְדֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ, לֹא נִהְרְסוּ בַחֲרָבֹן, אֲלָא "טְבָעוּ" - דְּהִינוּ נִגְזְזוּ לְעֵתִיד לְבֹא, וּכְפִי דְבָרָיו שֶׁל רַשׁ"י: "...רַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: (הַשְּׁעָרִים) מַעֲשֵׂי דָוִד הָיוּ, לְפִיכָד לֹא שָׁלְטוּ בָהֶם **אוֹיְבִים**". (וְאֵילּוּ) מִשָּׁה, דְּאָמַר מַר: מִשְׁנֵבְנָה מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן, נִגְזְזוּ אֲהֵל מוֹעֵד, קִרְסִיו, קִרְשָׁיו, בְּרִיחָיו, וְעִמּוּדָיו, וְאֲדָנָיו. הֵיכָא= (וְהֵיכָן נִגְזְזוּ)? אָמַר רַב חֲסֵדָא, אָמַר אַבְיִמִי: תַּחַת מַחְלוֹת שֶׁל הֵיכָל".

נִמְצָא לְפִי זֶה, שֶׁאִם מִשָּׁה רַבְנֵנוּ הִיָּה בּוֹנֵה אֶת **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ**, לֹא הָיוּ הַ**אוֹיְבִים** יְכוֹלִים לְהַחְרִיב אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לֹא שָׁלְטוּ הַ**אוֹיְבִים** בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיו. וְיָדוּעַ שֶׁבַחֲרָבֹן **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ** שֶׁפָּדַק הַקַּב"ה אֶת חֲמַתּוֹ עַל הַעֲצִים וְעַל הָאֲבָנִים שֶׁל בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא עַל יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן הַקַּב"ה אָמַר לְמִשָּׁה (בַּפְּרָשָׁת "וְאֵתְחַנֵּן") "רַב לָךְ". דְּהִינוּ, הַמַּדְרָגָה שֶׁלָּךְ הִיא גְבוּהָה מְאֹד, וְאִי-אֶפְשָׁר לְשׁוֹנְאִים לְשַׁלוֹט בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ - לְכֹן לֹא תוּכַל לְעִבּוֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, כְּדֵי לְבַנוֹת אֶת **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ**, כְּדֵי שֶׁהַקַּב"ה יִשְׁפּוֹדֵךְ אֶת חֲמַתּוֹ עַל בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא עַל יִשְׂרָאֵל חֲלִילָה.

הָרִי לָנוּ דְבָרִים בְּרוּרִים. מֵאַחַר וְהַקַּב"ה גָּלָה לְמִשָּׁה, שֶׁאֵין הוּא יְכוֹל לְהִיכָנֵס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְבַנוֹת אֶת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁכֵּן הַמִּקְדָּשׁ צָרִיךְ לְהִיחָרֵב כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיָּה. וְאִם כֵּן, יַחְזְרוּ כָּל תַּתְקַנְיָהּ הַרְקִיעִים הַמְּבַדִּילִים בֵּין יִשְׂרָאֵל לְבֵין אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, שֶׁהָרִי בְזָמַן הַחֲוֹרְבָן גָּלְתָה הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה מִבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ.

לְכֹן הַתְּפִלָּה מִשָּׁה לְפָנֵי הַקַּב"ה, כְּפִי שֶׁהִבְאֵנוּ: "רִיבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דְּבַר אֶחָד אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ לְפָנֵי מוֹתֵי - שְׂאֲכַנְסֵי, וְיִבְקְעוּ כָּל הַשְּׁעָרִים שְׁבַשְׁמַיִם וְתַהוֹמוֹת, וְיִרְאוּ שְׂאִין זּוֹלְתָדֵךְ".

וְנִעֲנֶה ה' לְבִקְשָׁתוֹ שֶׁל מִשָּׁה, וְכַתֵּב מִשָּׁה אֶת סֵפֶר דְּבָרִים, שֶׁיֵּשׁ בוֹ תַתְקַנְיָהּ (=955) פְּסוּקִים, אֲשֶׁר בְּזִכְוֹתָם אֶפְשָׁר לְבַקּוֹעַ אֶת כָּל תַּתְקַנְיָהּ (=955) הַרְקִיעִים/הַמְּסַפִּים, הַמְּבַדִּילִים בֵּין יִשְׂרָאֵל לְבֵין אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם.

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁכַּאֲשֶׁר אָמַר מִשָּׁה אֶת סֵפֶר דְּבָרִים לְכָל יִשְׂרָאֵל, בְּכַךְ הוּא לְמַעֲשֵׂה סֵלֶל לְהַס אֶת הַדָּרֶךְ, שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר יוּכָלוּ לְהַתְגַּבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת כָּל תַּתְקַנְיָהּ הַמְּסַפִּים, וּמִמִּילָא לְהַדְבִּיק בְּאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם - בַּה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַר"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"בְּרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם"

סֵפֶר הַרְב מְנַחֵם שְׁטֵיין שְׁלִיט"א מַעֲשֵׂה מִצְמַרר שְׂאֲרַע לְפָנֵי מִסְפָּר שְׁנַיִם בְּאַרְץ: לְפָנֵי מִסְפָּר שְׁנַיִם, נִכְחַתֵי עִם אֶחָד מִגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֲתוּנָה שֶׁל אַחַת מִבְּנוֹת הַסַּמִּינָר, בְּאוֹלָם "פְּרֻדְיִיז" בְּבֵאֵר שְׁבַע. סִדְרָנוּ אֶת הַחוּפָּה וְהַקִּידוּשִׁין, וּבְסִיוְמָה עֲשִׂינוּ אֶת דְּרַכְנוּ לְרַכֵּב, לְהַחְזִיר אֶת אוֹתוֹ גְּדוּל יִשְׂרָאֵל אֶל בֵּיתוֹ. וְהֵנָּה, עוֹד לְפָנֵי שְׂנַכְנַסְנוּ אֶל הַרְכָּב, נִגְשָׁה אֵלֵינוּ לְפָתַע בַּחוּרָה כַּבַּת 35 מְהַעִיר אוֹפְקִים, שְׁעָדִין לֹא זָכַתָּה לְהַקִּים בַּיִת. הִיא נִגְשָׁה אֶל אוֹתוֹ גְּדוּל תּוֹרָה, וְהַחֲלָה לְפָרוֹץ בְּכִי קוֹרַע לֵב בְּפָנָיו, וְאָמְרָה: "הַרְב! מַה יְהִיָּה אֵיתִי?! מַתִּי אֲזַכֵּךְ לְהַקִּים אֶת בֵּיתִי? שְׁנַיִם שְׂאֵנִי מְנַסָּה וּמְחַפְּשֵׁת אֶת הַחֲתוּן שְׁלִי, אֵדָּ לְלֹא הַצְּלַחָה". הַדְּמַעוֹת חִנְקוּ אֶת גְּרוּנָהּ, וְהִיא הִתְחַנְּנָה עַל נִפְשָׁה. "כְּבוֹד הַרְב!" - אָמְרָה - "הַכְּלָה הַזֶּה שְׁחַתְנַתְּם כְּעַת הַיְתָה אַחַת מִהַיְלָדוֹת בְּנֵן שְׁלִי כְּשֶׁהִיִּיתִי בְּגִיל עֶשְׂרִים. הִיִּיתִי אֲזִי הַגְּנֻנָת, וְהִיא הִיְתָה בַת אַרְבַּע אוֹ חֲמֵשׁ. חֲלַפּוֹ מֵאַז 16 שְׁנַיִם, הִיא זָכַתָּה בַּחֲתוּן בֶּן תּוֹרָה נִפְלָא, וְאֲנִי כְּבָר בַּת 35, וְרוּאָה כְּבָר שְׁעָרוֹת לְבָנוֹת בְּרֵאשִׁי. מַה יְהִיָּה הַרְב? גַּם אֲנִי רוּצָה מִשְׁפָּחָה!"

הִיא בְּכַתָּה לְלֹא סוּף. נִכְמְרוּ רַחֲמֵיו שֶׁל אוֹתוֹ גְּדוּל תּוֹרָה, שֶׁהִגִּיב בְּשִׂאֲלָה שֶׁלֹּא אֶפְיָנָה אוֹתוֹ כָּלֵל, וְשָׂאֵל אוֹתָהּ: "תִּגִּידֵי לִי בְּבִקְשָׁה, הָאִם אִי פִּעַם קִלְקַלְתָּ אֶת עֲצָמְךָ? הָאִם אִי פִּעַם דְּבַרְתָּ כְּנֶגֶד עֲצָמְךָ?"

אוֹתָהּ אֲשֶׁה עֲצָרָה אֶת דְּמַעוֹתֶיהָ לְנוֹכַח הַשְּׂאֲלָה, וְחִשְׁבָּה כְּמָה רְגַעִים. לְאַחַר כְּדָקָה הִיא אָמְרָה לְרַב: "כֵּן! כֵּן! כְּבוֹד הַרְב, זְכוּר לִי פִּעַם אַחַת שֶׁקִּלְקַלְתִּי אֶת עֲצָמִי. הִיָּה זֶה לְפָנֵי כֶ-15 שָׁנָה, כְּשֶׁהִיִּיתִי בַת עֶשְׂרִים, בַּתְחִילַת הַשִּׂידוּכִים. בְּאַחַד הַיָּמִים, נִגַּשׁ אֵלַי אַבָּא שְׁלִי, וְהַצִּיעַ לִי בַּחוּר מְסוּיָם, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנִּי לְהִיפְגֵשׁ אִיתוֹ. בְּרַרְתִּי עָלָיו כְּמָה פְּרֻטִים, וְאֲכֹן הַתְּבַרֵּר שֶׁהוּא בַּחוּר טוֹב, אֲבָל...גִּלְתִּי דְבַר מְסוּיָם עַל הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלֹּא הִיָּה תִקּוּן. נִגְשָׁתִי לְאָבִי וְאָמַרְתִּי לוֹ שְׂאֵנִי לֹא רוּצָה לְגִשֵׁת לְשִׂידוּךְ הַזֶּה, עֵקֶב הַבְּעִיָּה הַמִּשְׁפָּחָתִית. אָבִי שָׁמַע זֹאת וְהִתְנַגַּד לְדְבָרִי, בְּאוֹמְרוֹ: 'נֵן, אֲזִי מַה? זֶה לֹא רְצִינִי! לֹא שְׁנָה לְפִסְפֵּס בַּחוּר שְׁפָזָה. אֲנִי מְבַקֵּשׁ שְׁתִּפְגְּשִׁי אִיתוֹ בְּבִקְשָׁה, לֹא כְּדָאִי לוֹתֵר עַל בַּחוּר שְׁפָזָה!". אֲנִי עֲמַדְתִּי עַל שְׁלִי, וְאָמַרְתִּי לוֹ שְׂאֵנִי לֹא מוּכְנָה בְּשׁוּם אוֹפֵן. אָבִי כְּעַס עָלַי, וְקָבַע לִי: 'אַתְּם תִּפְגְּשׁוּ!'. הַעֲנִינִים הַתְּחַמְמוּ, עַד שְׁמֵרוּב עֲצָבִים, קָמַתִּי מִמְּקוֹמִי וְאָמַרְתִּי לְאָבִי: 'אִם אַתָּה תִּפְגִּישׁ אוֹתִי עִם הַבַּחוּר הַזֶּה, אֲזִי שֶׁלֹּא אֶתְחַתֵּן אִף פִּעַם! אֲנִי לֹא רוּצָה לְהַתְחַתֵּן...בְּכָלֵל!'. הַרְב שָׁמַע אֶת הַדְּבָרִים, וְאָמַר בְּבִהְלָה: "בְּאַמְתָּ! כְּכָה אֶמְרָתְ לּוֹ...?!". וְהִיא עָנְתָה לוֹ: "כֵּן, כִּי הוּא הַרְגִיז אוֹתִי!". הַרְב הִזְדַּעְזַע כָּלוּ, וְאָמַר לָהּ בַּחֲלָחָה: "אַבֵּל הָרִי בְּרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם, שְׂאִינָן חוֹזְרוֹת רִיקָם. בּוֹרָא עוֹלָם כְּרַת בְּרִית עִם שְׁפָתָיו שֶׁל הָאָדָם, שְׁדַבְּרִיו יִשְׁפִיעוּ וְאִף יוּכָלוּ לְהִזִּיק לוֹ לְעַצְמוֹ. הֵנָּה, דָּתוֹ וְאֲבִירָם, שֶׁהָיוּ רְשָׁעִים, כְּשֶׁהָיוּ עִם קִרְחָ וְעַדְתוֹ וְחָלְקוּ עַל מִשָּׁה, אָמְרוּ לוֹ 'לֹא נַעֲלָה'. וְאוֹמַר רַשׁ"י שֶׁהַתְּקִים דִּיבּוֹרָם, וְאֲכֹן לֹא עָלוּ, אֲלָא יָרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה, בְּגִלְלָה שֶׁקִּלְקַלוּ אֶת עֲצָמָם! אִם כֵּן, כִּי צָד זֶה שֶׁקִּלְקַלְתָּ כֵּן אֶת עֲצָמְךָ? הֵיכָנְסִי עִימָנוּ לְרַכֵּב" בִּקֵּשׁ מִמֶּנָּה הַרְב. לְאַחַר עֶשֶׂר דְּקוֹת שֶׁל נְסִיעָה מִבֵּאֵר שְׁבַע הַגְּעֵנוּ לְכוּלֵל עָרֵב. הַרְב הוֹצִיא עֶשְׂרָה אֲבָרְכִים וְהַעֲמִיד אוֹתָהּ בְּמִרְכָּז. הִיא עֲמַדָּה וְקַבְּלָה עַל עֲצָמָה לְשִׁמּוֹר עַל הַפָּה שְׁלָה, וְשִׁלָּא תִקְלַל יוֹתֵר אֶת עֲצָמָה. מִיָּד עָרְכוּ לָהּ הָאֲבָרְכִים עִם הַרְב תִּיקוּן קִלְלוֹת שֶׁסִּדֵּר מֶרֶן הַחִיד"א הַמוּבָא בְּסִידוּרִים, וְהִתִּירוּ לָהּ אֶת אוֹתָהּ קִלְלָה שֶׁלְפָנֵי כֶ-15 שָׁנָה, וְחֲזַרְנוּ לְרַכֵּב.

וְהֵנָּה, לְאַחַר תְּדַשׁ יָמִים...מִגִּיעָה אוֹתָהּ בַּחוּרָה אֵלַי לְמַשְׁרָד, וְאוֹמְרָת לִי: "כְּבוֹד הַרְב! אֲנִי רוּצָה לְהַזְמִין אוֹתָךְ לְמִסִּיבַת הַאִירוֹסִין שְׁלִי, שְׁתַּעַרְךָ בְּעִזְרַת הַשֵּׁם בְּאוֹתוֹ אוֹלָם שְׂנַכְנַשְׁנוּ, אוֹלָם "פְּרֻדְיִיז" בְּבֵאֵר שְׁבַע, שֶׁם מְצָאֵתִי בַּחוּר נִפְלָא בֶן 35 -מְדָרוּם אֶמְרִיקָה, שֶׁהַקַּב"ה גָּלְלָה שְׁנַפְגֵּשׁ בַּחֲדָשׁ הָאֲחֵרוֹן, וְהַחֲלִטְנוּ לְהַתְחַתֵּן בְּשִׁעָה טוֹבָה..."

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: דְּבָרִים "אל שדי יתן לכם רחמים" ראשי תיבות "ישראל" ❗❗ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:08

ערש"ק ה' מנחם-אב תשע"ד (1.8.14) יציאת השבת: 20:19 ר"ת 21:00

הַפְּטָרָה: "חֲזוֹן יִשְׁעִיהוּ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם" (א' יב')

ידוע ומפורסם כי סדר קריאת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ שאנו קוראים בשבת אין הוא מקרי, אלא הכל מסודר בסדר ובכונה גדולה על-פי מה שתקן עזרא הסופר.

לפי זה ראוי לנו להבין, מה ראה עזרא הסופר לתקן לנו לקרוא את פְּרֻשַׁת "דְּבָרִים" תמיד בשבת שלפני תשעה באב?

ומצינו על-כך ביאור בדברי ה"לבוש", הכותב (או"ח סימן תכח, סעיף ד'): "תשעה באב קודם (הוא לפְּרֻשַׁת) וְאֶתְחַנֵּן". (דהינו, פְּרֻשַׁת "דְּבָרִים" לעולם היא לפני תשעה באב).

והוסיף ה"לבוש" (סימן ד) שם ופָּתַב, שֶׁהַטַּעַם הוּא "כְּדֵי שְׂיִקְרְאוּ פְּרֻשַׁת 'דְּבָרִים', שְׁמֵתְחַלַּת תּוֹכְחוֹתַי שֶׁל מֹשֶׁה קוֹדֵם ט' בָּאָב. (וְכָל זֹאת) כְּדֵי לְהַפְטִיר בָּהּ בְּחֲזוֹן (עוֹבְדֵיהָ)', שֶׁהִיא תּוֹכַחַת עַל (ה)חֲרָבֹן".

כלומר, אומר ה"לבוש", שחז"ל סדרו לנו שתמיד נקרא בשבת שלפני ט' באב את פְּרֻשַׁת "דְּבָרִים" (שָׁבָה נִזְכָּרַת תּוֹכַחַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, "איכה אשא לבדי"), כְּדֵי לְהַסְמִיךְ בַּשַּׁבָּת זֹאת גַּם אֶת הַהַפְּטָרָה/הַתּוֹכַחָה שֶׁל יִשְׁעִיָּה עַל הַחֲרָבֹן ("חֲזוֹן יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּץ").

כְּדֵי לְהַבִּין עֲנִין זֶה בְּיַתֵּר שְׂאֵת, הִבָּה וְנִתְבַּוֵּן מֶה שְׂאֲמְרוּ חז"ל בַּמִּדְרָשׁ (איכה רבה, הקדמה אות יא): "אילו זכיתם, הייתם קוראים בתורה איכה אשא לבדי, ועכשיו שלא זכיתם, הרי אתם קוראים (איכה א', א') איכה ישבה בדד".

דהינו, אילו היו זוכים ישראל, ולא היה נחרב בית המקדש, היו קוראים רק את תוכחת משה רבנו "איכה אשא לבדי". אבל, לאחר שחטאו ישראל, ולצערנו נחרב בית המקדש, הרי אנו קוראים גם את מגילת "איכה", הפותחת בפסוק "איכה ישבה בדד".

כְּדֵי לְהַבִּין אֶת דְּבָרֵי חז"ל וְחִידוֹתֵם, הִבָּה נִתְעַמַּק בְּדַבְרֵי הַתּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַאֲמֹר בַּפְּרָשָׁה: "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם, הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים לשבטיכם ואשמים בראשיכם". ופרש רש"י "ואשמים בראשיכם", וְאֲשָׁמִים חֶסֶר יו"ד (לשון אשמה), לומר (לך), שאשמותיהם של ישראל תלויות בראשי דיניהם (=בראשיהם/במנהיגיהם). (ש"ן), היה להם למחות ולכונן אותם (=את ישראל) לדרך הישרה".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שָׁפֹן, מֶה רָאָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כִּכָּה לְהַזְכִּיר כָּאן שְׂאֲשָׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּלוּיּוֹת בְּרָאשֵׁי דִינֵיהֶם/בְּמִנְהִיגֵיהֶם.

תחילה, נקדים להביא מה שכבר למדנו בגמרא (יומא ט'): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שהיו בו שלשה דברים - עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים... אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות - עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים".

ומקשה שם הגמרא, ושואלת: "ובמקדש ראשון לא היתה (=היתה) שנאת חנם?! והפתיב (יחזקאל כא): 'מגורי אל חרב היו את עמי, לכן ספק אל ירד'. ואמר רבי אלעזר: אלו בני אדם שאוכלים ושותין זה עם זה, ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם! ההיא, בנשיאי ישראל הוואי (=בנשיאי ישראל מדובר)".

הנה, מבואר מפאן, שכבר במקדש הראשון היתה שנאת חנם, ודוקא בין נשיאי ישראל, שהיו "דוקרים זה את זה בחרבות שבלשונם" החדה.

ומה נוראים הם דברי ה"פלי יקר" (דברים א', א'), המבאר, ששנאת החנם שהיתה אצל נשיאי ישראל במקדש הראשון, היא היא שגרמה לאחר מכן לשנאת חנם אצל כלל ישראל במקדש השני.

וכפי דבריו הקדושים: "ב-ט' באב היה מעשה המרגלים, בו ביום נולדה מידת שנאת חנם בישראל, כמו שכתוב (דברים א', כו): 'ותאמרו בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים... ופרש רש"י... כי המה סברו, מאחר שכל אחד מהם שונא את חברו, כך מסתמא שונא אותם גם הקב"ה. ועוד, מאחר וטעו לומר שהקב"ה שונא אותם בחינם, אם כך ודאי טבע הענין מחיב שכל אחד ישנא את חברו (לחינם), ותהר צרה זו ותלד מידה רעה זו, אשר החריבה בית ראשון ושני, כי בבית הראשון היתה שנאת חנם בין נשיאי ישראל, ובבית השני פשה (=התפשט) הנגע בין כל ישראל, כדאיתא ביומא (ט', עב'): וזה היה

בחדש אב, שמזלו אריה, כי כל אחד דמינו באריה יכסוף לטרף את חברו...".
ויש להוסיף כאן ולומר, שהן אמת שבית המקדש הראשון נחרב משום שעברו על שלש העבירות
החמורות בתורה (= **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**).
אולם, יש לנו לשאול, היכן היו נשיאי ישראל באותה העת? מדוע לא מנעו מכל ישראל מלעבור על ג'
העבירות החמורות הללו?

והתשובה היא, שמאחר ולא הייתה **אחדות** בין נשיאי ישראל, שהרי היו **דוקרים** אלו את אלו בחרבות
שבשונם, לכן לא יכולים היו להתאחד בכוחות משותפים כדי להשפיע על בני דורם, ולמנוע בעדם
מלעבור על ג' העבירות החמורות הללו. זאת ועוד, שהרי מבואר בגמרא, "ששקולה **שנאת חנם** כנגד
שלש עבירות - **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**". על-כן נמצא, שגם מנהיגי ישראל, שהייתה בהם
שנאת חנם, פגמו כבכול ב-ג' העבירות הללו (שהרי שנאת חנם שקולה כנגד ג' עבירות אלו), לכן לא
היה בכוחם להשפיע על ישראל להימנע מ-ג' עבירות אלו בפועל. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"דוד מלך ישראל חי וקיים" (מתוך התפילה)

על הטעם שאנו אומרים כל מוצאי שבת, "דוד מלך ישראל חי וקיים", אומר הרה"ק פינחס פרידמן: הנה,
כתוב בגמרא (שבת ל'): "אמר רב יהודה, אמר רב: מאי דכתיב (=מהי פונת הפתוב (תהילים פו)): 'עשה עמי
אות לטובה, ויראו שונאי ויבושוי? אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מחול לי על אותו
עון (של בת שבע). אמר לו (הקב"ה לדוד): מחול לך. אמר לו (דוד): עשה עמי אות בתי. אמר לו
(הקב"ה): בחיך איני מודיע, בתי שלמה בנד אני מודיע.

(והנה) כשפנה שלמה את בית המקדש, ובקש להכניס (את) (ה)ארון לבית קדשי הקדשים, דבקו שערים
זה בזה (=ונעלו). אמר שלמה עשרים וארבע רננות, ולא נענה (לא נפתחו השערים)... כיון שאמר: 'ה'
אלהים אל תשב פני משיחך, זכרה לחסדי דוד עבדך' - מיד נענה (ונפתחו השערים). באותה שעה נהפכו
פני כל שונאי דוד כשולי קדרה (=השחירו פניהם), וידעו כל העם וכל ישראל שמחל לו הקדוש ברוך הוא
על אותו **עון**" (של בת שבע).

וצריך ביאור על-כך. שכן, מהו אותו הפחד שאחז בשונאי דוד, עד כדי כך שהשחירו פניהם?
ונראה לבאר ענין זה על דבר פלא שמצינו במדרש רבה (שמות רבה ח', א'): "שאו שערים ראשיכם, שלמה
אמר (את) הפסוק הזה בשעה שהכניס **הארון** לבית קדשי הקדשים... כיון שבא להכניסו לא היה יכול.
עמד שלמה והיה מתביש, ולא היה יודע מה לעשות התחיל להתפלל לפני הקב"ה (ולא נענה). מה עשה
שלמה? אמרו רבותינו ז"ל: הלך והביא ארונו של דוד, ואמר (ד"ה ב', ו'): 'ה' אלהים אל תשב פני (דוד)
משיחך'. אמר ר' ברכיה בשם ר' חלבו: באותה שעה חיה דוד (**וקם** מארוננו)... שכן דוד אומר (תהילים ל):
העלית מן שאול נפשי חיותני מירדי בור'. והיה שלמה אומר: רבון העולמים עשה בזכותו של זה (=דוד
שקם מקברו), שנאמר (ד"ה ב', ו'): 'זכרה לחסדי דוד עבדך', (ו)מיד נענה".

אם כך, אומר הרה"ק פינחס פרידמן, נתאר לעצמנו את המחזה המרהיב: שלמה המלך, בכבודו ובעצמו
הולך להביא את ארונו של דוד אביו. והנה, באשר הוא מגיע למקום הקבורה, קם דוד המלך מקברו
ומבקש לבוא בכבודו ובעצמו, כדי להכניס את **ארון הברית** לבית קדש הקודשים.
לפי זה, עתה מובן מה שאמרו בגמרא: "באותה שעה נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדרה". שכן, באשר
ראו שונאיו של דוד, את גדל קדושתו של דוד שבכלל מת, והוא עדין בחיים חיותו, מיד "השחירו
פניהם".

ומטעם זה אנו אומרים כל מוצאי שבת: "דוד מלך ישראל חי וקיים". שכן, אנו רוצים **לעורר** את הגאולה
השלימה, אשר אז יבוא משיח בן דוד ויגאלנו. ומבואר בזוהר הקדוש כמה פעמים, שדוד המלך בעצמו
יהיה מלך המשיח. וזאת, כפי שאנו אומרים בתפילת הבקר בשבת (ב"נשמת כל חי"): "דוד בן ישי עבדך
משיחך". וכן נרמז בפתוב, "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" - סופי
תיבות "דוד".

וזהו הטעם למה שאנו אומרים "דוד מלך ישראל חי וקיים". שכן, מה שקברוהו, הוא רק בבחינת אדם
ששוכב ונח במטתו, ואנו מתפללים לה' יתברך שקבר הגיע הזמן שיקום דוד המלך משנתו, ויבוא ויגאלנו
גאולת עולם, במהרה בימינו, אמן. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"ראה נתתי בידך את סיחון מלך חשבון האמרי" (בי כד')

הצדיק הרה"ק צבי יהודה מסטרעטין זיע"א אומר, שפסוק זה מרמז על שמירת הפה והלשון. שכן,
"סיחון" הוא מלשון שיחה, ואומר הפתוב: "ראה נתתי בידך את **סיחון**" - דהינו, ה' יתברך נתן לך את
הדיבור להשתמש בו כרצונך. אך צריכים לדעת, אומר הרה"ק צבי יהודה מסטרעטין, כי יש חשבון
על-כך, כפי שאומר המשך הפסוק כי "מלך חשבון **האמרי**" - מלך-מלכי-המלכים, הקב"ה, נעשה עמך
חשבון על "**האמרי**" - על כל מה שאמרת, דברת והוצאת מפיך.... **שבת שלום לכל בית ישראל!**